

БАНК ТУРАЛЫ

БАНК ҚЫЗМЕТІНІҢ БҮКІЛ
ТАРИХЫНДА ТҰҢҒЫШ РЕТ ТАЗА ПАЙДАСЫ

148 МЛРД
ТЕҢГЕ

ОТАН
СҒЗІМІН
НЫҒАЙТУ

Банк туралы

Отбасы банк 2003 жылы тұрғын үй құрылысын ұзақ мерзімді қаржыландыруды жетілдіріп, тиімділігін арттыру және халықтың тұрғын үй жағдайын жақсартуға бағытталған тұрғын үй құрылыс жинақ жүйесін дамыту мақсатында құрылды.

Банктің негізгі қызмет түрлері:

- тұрғын үй құрылыс жинақтарына салымдарды (депозиттерді) қабылдау, салымшылардың шоттарын ашу және жүргізу;
- салымшыларға тұрғын үй жағдайларын жақсарту бойынша іс-шараларды жүргізуге тұрғын үй, алдын ала тұрғын үй және аралық тұрғын үй қарыздарын беру;
- біржолғы зейнетақы төлемдерін есепке алу үшін арнайы шоттар ашу және жүргізу;
- жеке тұрғын үй қорында жалға алынған тұрғын үйге ақы төлеу мақсатында төлемдер мен субсидияларды есепке алу үшін ағымдағы шоттар ашу және жүргізу.

Банктің құрылтайшысы Қазақстан Республикасының Үкіметі атынан Банк акцияларының мемлекеттік пакетіне билік ету құқығына ие Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті болып табылады. 2013 жылдың тамыз айынан бастап Банктің Жалғыз акционері – «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ (бұдан әрі – Холдинг).

РЕЙТИНГТЕР

Moody's

Ұлттық валютадағы депозиттер бойынша ұзақ мерзімді рейтинг:	Baa 2
Ұлттық валютадағы депозиттер бойынша қысқа мерзімді рейтинг:	Prime-2
Кредиттік қабілеттіліктің негізгі бағалауы:	Ba2
Рейтингтер бойынша болжам:	ЖАҒЫМДЫ

Банк акционерлік қоғамның ұйымдық-құқықтық нысанында құрылған және мынадай атауларға ие:

толық атауы:

- мемлекеттік тілде: «Отбасы банк» тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» акционерлік қоғамы;
- орыс тілінде: акционерное общество «Жилищный строительный сберегательный банк «Отбасы банк»»;
- ағылшын тілінде: «joint stock company «Otbasy bank» house construction savings bank».

қысқартылған атауы:

- мемлекеттік тілде: «Отбасы банк» АҚ»;
- орыс тілінде: АО «Отбасы банк»»;
- ағылшын тілінде: JSC «Otbasy bank».

Банктің атқарушы органының орналасқан жері: Қазақстан Республикасы, А05А2Х0, Алматы қаласы, Алмалы ауданы, Абылай хан даңғылы, 91.

Банк Басқармасының Төрағасы – Ибрагимова Ләззат Еркенқызы.

FitchRatings

Эмитент дефолтының ұлттық валютадағы ұзақ мерзімді рейтингі:	BBB
Эмитент дефолтының ұлттық валютадағы қысқа мерзімді рейтингі:	F2
Рейтингтер бойынша болжам:	тұрақты

Тұрғын үй құрылыс жинақ жүйесінің мемлекеттік саясаты

Қазақстан үшін әлеуметтік саясаттың маңызды бағыттарының бірі азаматтарды қолжетімді және сапалы тұрғын үймен қамтамасыз ету болып табылады. Мемлекеттің экономикалық өсуі мен әлеуметтік бағдарлануы 2000 жылғы 7 желтоқсандағы «Қазақстан Республикасындағы тұрғын үй құрылыс жинақтары туралы» ҚР Заңымен регламенттелген тұрғын үй құрылыс жинақтары жүйесін (ТҚЖ) қалыптастыруға негіз болды.

ТҚЖ жүйесі қаржыландырудың тұйық жүйесі болып табылады, онда тұрғын үй жағдайларын жақсарту жөніндегі іс-шаралар салымшылардың ақшасын тұрғын үй құрылыс жинақтарына тартуға және оларға тұрғын үй қарыздарын беруге негізделген. ТҚЖ жүйесінің қазақстандық моделінің негізі ретінде өз кезінде Шығыс Еуропа елдерінде кеңінен таралған неміс моделі алынды.

ТҚЖ жүйесі Қазақстанда 20 жылдан бері жұмыс істеп келеді және қазақстандықтардың оған деген сұранысы жылдан жылға артуда.

Тұрғын үй құрылыс жинақ жүйесінің ерекшелігі тұрғын үй жағдайларын жақсарту үшін төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша тұрғын үй қарыздарын алу мақсатында Банктің жинақ шоттарында ақшаны алдын ала жинақтаудан тұрады.

Халықтың салымдары «Қазақстан Республикасындағы тұрғын үй құрылыс жинақтары туралы» ҚР Заңына сәйкес меншік нысанына қарамастан мемлекет сыйлықақысымен (салым сомасының 20%-ы, көтермеленетін салымның ең жоғары сомасы 200 АЕК-ке дейін) көтермеленеді.

Салымшының мемлекеттік, өңірлік, сондай-ақ жеке тұрғын үй құрылысы бағдарламалары аясында тұрғын үй сатып алуға мүмкіндігі бар. Бүгінгі таңда Отбасы банк еліміздегі тұрғын үй құрылыс жинақ жүйесін іске асыратын жалғыз банк болып табылады.

ТҰРҒЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫС ЖИНАҚ ЖҮЙЕСІ

КРЕДИТТЕУ МАҚСАТТАРЫ

Банк өз салымшыларына тұрғын үй жағдайларын жақсарту бойынша іс-шараларды жүргізуге тұрғын үй, аралық және алдын ала тұрғын үй қарыздарын береді, атап айтқанда:

Тұрғын үй салу

(жер телімін сатып алуды қоса алғанда), сатып алу, оның ішінде жақсарту мақсатында оны айырбастау арқылы алу.

Тұрғын үйді жөндеу және жаңғырту

(құрылыс материалдарын сатып алуды, мердігерлік жұмыстарға ақы төлеуді қоса алғанда).

Тұрғын үй жағдайларын жақсарту жөніндегі іс-шараларға байланысты пайда болған

міндеттемелерді өтеу.

Банктерде және банктік операциялардың жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарда ипотекалық тұрғын үй қарызын алу үшін

бастапқы жарнаны енгізу.

Банктің даму хронологиясы

- **2003** жылы Мемлекеттің 100% қатысуымен ҚТҚЖБ құрылды. Бірден Банктің филиалдық желісін дамыту және салымшыларды тұрғын үй құрылыс депозиттеріне тарту бойынша ауқымды жұмыс жүргізілді.
- **2005** жылы Банк алғашқы қарызды берді – бұл аралық қарыз болды. Банктік және өзге де операцияларды жүргізуге және дилерлік қызметпен айналысуға лицензия алынды.
- **2006** жылы Банк шығынсыз қызметке шығып, алғашқы тұрғын үй қарызын берді.
- **2007** жылы алғашқы алдын ала қарыз берілді. Банк Moody's халықаралық рейтингтік агенттігінің рейтингін алды. Сондай-ақ Тұрғын үй құрылыс жинақ банкі қазақстандық банктердің алғашқысы болып сапа менеджменті жүйесінің ISO9001:2000 стандартына сәйкестік сертификатын алды.
- **2008** жылы ТҚЖ шарттарының саны 100 мыңнан асты. Қазақстан Республикасындағы Тұрғын үй құрылысының 2008–2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы аясында алғашқы заем берілді.
- **2009** жылы Жалғыз акционер ауысты.
- **2010** жылы ТҚЖ қатысушыларының саны 200 мың адамға дейін өсті. Ал Банк активтері 100 млрд теңгеге жетті.
- **2011** Қазақстан Республикасы Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық агенттігі, жергілікті атқарушы органдар мен Банк арасында Тұрғын үй құрылысы туралы алғашқы үш жақты келісімге қол қойылды.
- **2012** жылы Ақтөбе, Өскемен, Астана, Қарағанды, Екібастұз қалаларында клиенттерге қызмет көрсету орталықтары ашылды.
- **2013** жылы Банктің Жалғыз акционері «Бәйтерек ҰБХ» АҚ болды. Банктің жеке Байланыс орталығы енгізілді.
- **2014** жылы BPM жүйесін енгізу есебінен кредиттік өтінімді қарау мерзімі 3 күнге дейін қысқартылды. Банк Еуропалық құрылыс жинақ кассалары федерациясының және Халықаралық тұрғын үйді қаржыландыру одағының мүшесі болды.
- **2015** жылы Банк пен Баушпаркассе Шведиш Халль (Германия) арасында Ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды. Банк сапа менеджменті жүйесінің ISO9001:2000 стандартына сәйкестік сертификатын растады.
- **2016** жылы Банк бағалы қағаздар нарығында операцияларды жүзеге асыруға жаңа лицензия алды. Теңгенің еркін өзгермелі айырбас бағамы режиміне көшуіне байланысты Банк салымшыларына өтемақы төленді. IOS және Android платформаларында интернет-банкингтің мобильді қосымшасы іске қосылды.
- **2017** жылы Банк салымшыларының саны 1 млн-нан асты. Банк «Нұрлы жер» тұрғын үй құрылысының жаңа мемлекеттік бағдарламасының операторы болды. KASE-де облигациялардың шығарылымы жүргізілді. Тұрғын үй құрылысы жинақ ақшасы туралы шарт жасасқаны және шарт сомасын ұлғайтқаны үшін комиссия нөлденді. «Баспана» жаңа тарифтік бағдарламасы енгізілді.
- **2018** жылы Банк пен Халықаралық қаржы корпорациясы, «Мемлекеттік ипотекалық компания» ААҚ (Қырғыз Республикасы) арасында ынтымақтастық туралы меморандумдарға қол қойылды. Ынтымақтастық аясында Банк пен Азия даму банкі арасында келісімге қол қойылды. Облигациялар АХҚО алаңында орналастырылды. Қазақстан Республикасының әскери қызметкерлері үшін арнайы ипотекалық бағдарлама іске асырылды.
- **2019** жылы аз қамтылған отбасыларға тұрғын үй сатып алуға жылдық 2% мөлшерлеменен кредит беруге бағытталған «Бақытты отбасы» бағдарламасы енгізілді.
- **2020** жылы «Нұрлы жер» бағдарламасының «Шаңырақ» пилоттық жобасына қатысушыларға кредит беру» жаңа бағыты іске асырылды. Банктің Түркістан қаласында жаңа филиалы ашылды. «Қазақстанның тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» акционерлік қоғамы «Отбасы банк» Тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» акционерлік қоғамы болып қайта тіркелді.
- **2021** жылы Банк тұрғын үй жағдайларын жақсарту және (немесе) емделуге ақы төлеу мақсатында бірыңғай зейнетақы жинақтаушы қорынан біржолғы зейнетақы төлемдерін мақсатты пайдалану жөніндегі уәкілетті оператор болды. Банктің өнімдер желісі кеңейтілді – Қазақстан әйелдеріне арналған «Ұмай» бағдарламасы және жастарға арналған жаңа жеңілдікті бағдарламалар іске қосылды.
- **2022** жылы Банк Ұлттық ESG-клубының негізін қалаушылардың бірі болды. Банк Қазақстандағы алғашқы «Жасыл ипотека» бағдарламасын іске қосты. Жаңа өңірлік және жастар тұрғын үй бағдарламалары іске қосылды.
- Банктің жаңа Жетісу облыстық филиалы ашылды. Жаңа өңірлік және жастарға арналған тұрғын үй бағдарламалары іске қосылды. Банк қызметінің бүкіл тарихында алғаш рет таза пайда 148 млрд теңгеге жетті. Отбасы банк елдегі гендерлік теңдікті белсенді ілгерілеткені үшін ОАӨЭЫ тарапынан гендерлік чемпион деп табылды.

Нарықтағы орны

ӨҢІРЛІК ЖЕЛІ

19
ФИЛИАЛ

18
ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ
ОРТАЛЫҒЫ

3
ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ
НҮКТЕСІ

АГЕНТТІК ЖЕЛІ

1 132
КЕҢЕС
БЕРУШІ-АГЕНТ

125
КЕҢЕС БЕРУ
ОРТАЛЫҒЫ

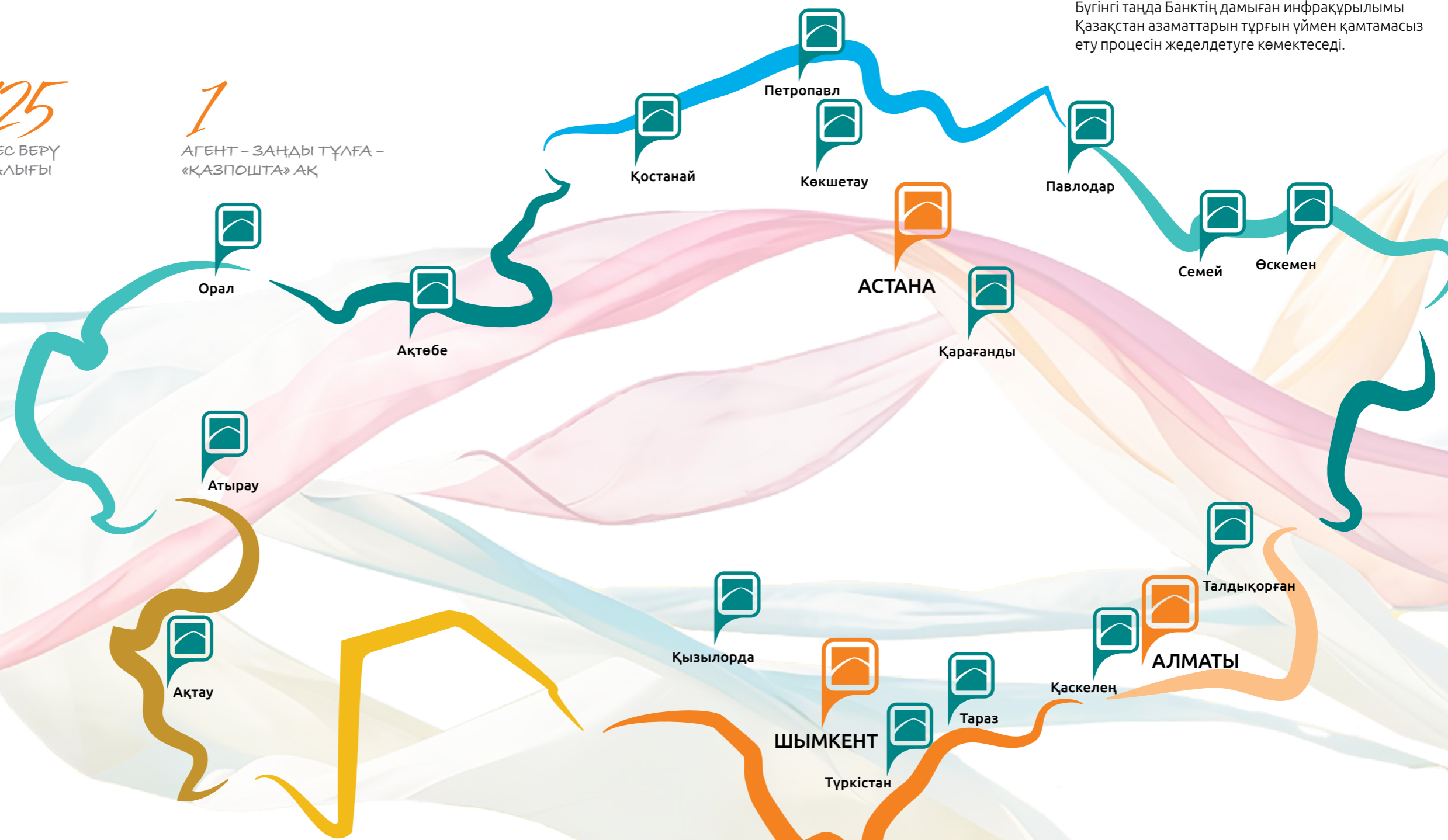
1
АГЕНТ - ЗАҢДЫ ТҰЛҒА -
«ҚАЗПОШТА» АҚ

Банк еліміздің барлық өңірлеріндегі бүкіл қазақстандықтар үшін өз қызметтеріне тең қолжетімділікті қамтамасыз ету мақсатында үнемі жұмыс істеп келеді. Әр клиентіне жеке бағдарлау байланысты Банктің кеңейтілген филиалдық желісі және клиенттерге қызмет көрсету орталықтары/нүктелері бар. Банк Қазақстанның барлық өңірлерінде жұмыс істейді.

Банк өз бөлімшелерін көлік және әлеуметтік инфрақұрылымды ескере отырып, клиенттердің тұрғылықты, оқитын, жұмыс істейтін жерлеріне қарай барынша ыңғайлы орналастыруға ұмтылады.

Филиалдар мен агенттік желінің физикалық инфрақұрылымын дамытумен қатар, Қазақстанда және әлемде қаржылық қызметтерді дамытудың ағымдағы жағдайын ескере отырып, Банк клиенттерге қызмет көрсетудің заманауи әдістерін, оның ішінде өз арналары мен сату және клиенттерге қызмет көрсету құралдарын дамыту бойынша белсенді жұмыс істеп келеді. Банк өзінің интернет-кеңістікке қатысуын белсенді түрде кеңейтуде, қарапайым және күнделікті операцияларды онлайн режимінде ұсыну үшін интернет пен мобильді құрылғыларды дамыту бойынша жұмыс істеуде.

Бүгінгі таңда Банктің дамыған инфрақұрылымы Қазақстан азаматтарын тұрғын үймен қамтамасыз ету процесін жеделдетуге көмектеседі.

Халықаралық ұйымдарға мүшелік

Еуропалық құрылыс жинақ кассаларының федерациясы (ЕҚЖКФ)

ЕҚЖКФ – тұрғын үйді қаржыландыруды насихаттайтын және қолдайтын несиелік және басқа институттар қауымдастығы. Федерация 1962 жылғы 29 тамызда құрылды және еуропалық деңгейдегі алғашқы несиелік федерацияларының бірі болып табылады. Еуропа саяси және экономикалық интеграцияға бет бұрған сайын Федерация үй иелену идеясын алға тартады, Еуропалық Одақтағы өз мүшелерінің мүдделерін білдіреді, осы мақсатта олардың Еуроодақ органдары қолданатын іс-шаралар мен еуропалық бірлестіктегі ілгерілеу туралы және осы мақсатта қабылданған шаралар туралы хабардар болуын қадағалайды. Сонымен қатар, Федерация өз мүшелері арасында тұрғын үйді қаржыландыру және тұрғын үй саясаты саласындағы өзара ақпарат пен тәжірибе алмасуды қолдайды және жандандырады. Бүгінгі таңда қауымдас-

тыққа Еуропа мен Азия бойынша 36 мүше кіреді. Отбасы банктің ЕҚЖКФ-ке толыққанды мүшелігі қазақстандық тұрғын үй құрылыс жинақ жүйесін одан әрі дамыту және құрылыс жинақ кассаларының әлемдік қауымдастығына интеграциялану процесін ілгерілету үшін бірегей мүмкіндік болып табылады.

Тұрғын үйді қаржыландыру халықаралық одағы (ТҚХО)

2014 жылдың қыркүйегінде ТҚХО Отбасы банкті ұйым мүшелерінің құрамына енгізу туралы шешім қабылдады. Бұл шешім 2015 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енді. ТҚХО 1914 жылы құрылған және өз мүшелеріне бүкіл әлем бойынша тұрғын үй құрылысын қаржыландыру саласындағы соңғы оқиғалардан хабардар болуға мүмкіндік беретін ұйым болып табылады.

Ынтымақтастық туралы меморандум

- Баушпаркассе Швэбиш Халль (ФРГ)
- «Мемлекеттік ипотекалық компания» ААҚ (Қырғыз Республикасы)
- Халықаралық қаржы корпорациясы
- Ұлттық ESG-клубы

Жалғыз акционер

«Бәйтерек» ҰБХ» АҚ Банктің мемлекеттік акциялар пакетіне 100% иелелік ету және пайдалану құқығына ие Жалғыз акционері болып табылады. 2013 жылдан бастап Банктің 7 830 000 жай акциясы «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ-ның меншігінде.

«Бәйтерек» ҰБХ» АҚ-ның миссиясы – Қазақстан Республикасының тұрақты дамуы және «Стратегия – 2050» мақсаттарына қол жеткізу.

«Бәйтерек» ҰБХ» АҚ-ның негізгі міндеттерінің бірі «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ-ның «Халықты тұрғын үймен қамтамасыз ету» қызметінің стратегиялық бағыты шеңберінде шешімін табатын экономиканың урбанизациялануын қолдау болып табылады. «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ-ның тұрғын үйге қолжетімділікті арттыру жөніндегі қызметін оның еншілес ұйымы – Отбасы банк іске асырады.

Орталық аппараттың құрылымы

Банктің ұйымдық құрылымы Банк алдына қойылған стратегиялық мақсаттар мен міндеттерді тиімді шешуге септігін тигізеді. Есепті жылы қызметті дамыту қажеттіліктеріне сүйене отырып, Банктің ұйымдық құрылымына кейбір өзгерістер енгізілді. Банктің Орталық аппаратының құрылымы

бизнесі дамыту, мемлекеттік бағдарламаларды іске асыру, ақпараттық қауіпсіздік, құқықтық мәселелер, қаржы және есептілік, тәуекелдер және ішкі бақылау, ақпараттық технологиялар және цифрлық трансформация, операциялық қызмет, банк өнімдері мен процестері бойынша блоктарға бөлінген.

Экономикалық орта

Макроэкономикалық индикаторлар

Жаһандық экономика 2023 жылы инфляцияның баяулауы, оның жоғары деңгейінің сақталуы, ақша-несие саясатының қатаңдауы және іскерлік белсенділіктің әлсіреуі аясында дамыды. Дамыған елдердегі инфляция 2023 жылы айтарлықтай баяулады. Әлемдегі экономикалық белсенділіктің төмендеу үрдісінің аяқталмауымен қатар, одан әрі күшейе түсуіне барлық алғышарттар бар.

2023 жылы 3,1%-ды құраған әлемдік экономиканың өсуі 2024 жылы 3,3% деңгейінде болжануда.

COVID-19 пандемиясының, Ресейдің Украинаға басып кіруінің және өмір сүру құны дағдарысының әсерінен әлемдік экономиканың қалпына келуі тұрақты болды. Инфляция 2022 жылдың шарықтау нүктесімен салыстырғанда күтілгеннен тезірек төмендеп келеді, орталық банктердің ұсыныстарының қолайлы серпіні мен саясатының қатаюына байланысты жұмыспен қамту мен белсенділікке күтілгеннен азырақ зиян келтірілді, ал бұл инфляциялық күтулердің тұрақтылығына ықпал етті.

Қазақстан экономикасы жаңа сыртқы жағдайларға сәтті бейімделіп, ағымдағы жылы тұрақты өсу траекториясына көшті. Экономиканың өсу қарқыны соңғы 10 жылда алғаш рет 5%-дан асып, 5,1%-ды құрады. Негізгі драйвер үкіметтің Ұлттық қордан берілетін трансферттер есебінен қаржыландырылатын мемлекеттік шығыстардың едәуір үлесін қамтитын экспансионистік фискалдық саясаты болды. Бұл 2013 жылдан бері рекордтық деңгейге жеткен негізгі капиталға инвестицияларды ұлғайтуға мүмкіндік берді. Инвестициялық серпіліс коммуналдық салада және көлік инфрақұрылымында байқалды. ЖІӨ-нің жоғары өсуі мен теңгенің нығайуының арқасында оның жан басына шаққандағы мөлшері 13,2 мың АҚШ долларына дейін ұлғайып, 2013 жылдың тарихи ең жоғары мәніне – 13,9 мың АҚШ долларына жақындады.

Қазақстанның жалпы ішкі өнімі 2024 жылы 5,0%-ға ұлғаяды, бұл 2023 жылы өсудің жоғары көрсеткіштеріне байланысты. Инвесторлар үшін Қазақстан экономикасы секторларының тартымдылығын арттыруға бағытталған билік органдарының шараларымен ынталандырылатын инвестициялық белсенділік өсудің негізгі драйвері рөлін жалғастырады.

Сонымен қатар, Қазақстандағы инфляция 2023 жылдың соңында бір мәнді деңгейге – 9,8%-ға дейін төмендеді, ол жыл басымен салыстырғанда екі есе қысқарды. Ұлттық қордан бюджетке айтарлықтай ақша құйылуы, ТҚК, ЖЖМ бағасының өсуі, сондай-ақ тұтынушылық сұраныстың қалпына келуі түріндегі көптеген проинфляциялық факторларға қарамастан, Ұлттық Банктің екінші жартыжылдықта біраз жеңілдетілген қатаң монетарлық саясаты, жылдың соңына қарай 2022 жылдың қорытындысына қарағанда күштірек нығайған теңге бағамы, сондай-ақ салыстырмалы түрде қолайлы жаһандық баға серпіні бағаның өсуін айтарлықтай бәсеңдетте алды.

Үкімет тарапынан экономикалық өсудің жоғары қарқынын таргеттеу өз нәтижелерін берді –

2023 жылдың қорытындысы бойынша экономика өткен жылдың қарапайым 3,2%-нан кейін нақты мәнде 5,1%-ға өсті.

2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша ел халқының саны 20 033,5 мың адамды құрады, оның ішінде қала халқы – 12 451 мың (62,2%), ауыл халқы – 7 582,5 мың (37,8%) адам. 2023 жылғы 1 қаңтармен салыстырғанда халық саны 266,7 мың адамға немесе 1,35%-ға өсті.

2023 жылдың IV тоқсанында Қазақстан Республикасы бойынша атаулы жалақының орташа мәні 393 605 теңгені құрады. 2022 жылдың тиісті тоқсанына өсім 16,2%-ды құрады, нақты мәнде өсім 5,3% көлемінде болды.

Қазақстан Республикасының Тұрғын үй қорының жалпы ауданы 2023 жылдың басында 405 158,6 мың шаршы метрді құрады, оның ішінде қалалық жерлерде – 263 921,4 мың шаршы метр және ауылдық жерлерде – 141 237,2 мың шаршы метр. ҚР-дағы көппәтерлі тұрғын үйлердің 30%-ы 50 жылдан асқан, яғни 1970 жылдан бұрын салынған. 60%-дан астамы 25 жыл бұрын пайдалануға берілген. Апаттық жағдайда 1950 үй бар, олар қалпына келтіруге келмейді.

Қазақстан Республикасында 2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша бір тұрғынға шаққандағы тұрғын үймен қамтамасыз ету 23,4 ш.м-ді құрайды. Қазақстан бұл көрсеткіш бойынша БҰҰ стандарттарынан – бір адамға 30 метр және дамыған елдердің көрсеткіштерінен (Франция – 40 ш.м., АҚШ – 70 ш.м., Австрия – 43 ш.м.) арта қалып отыр.

2023 жылдың қаңтар-желтоқсан айларында тұрғын үй құрылысына 3 089,7 млрд теңге бағытталды. Негізгі капиталға салынған инвестициялардың жалпы көлемінде тұрғын үй құрылысында игерілген қаражаттың үлесі 17,1%-ды құрады. 2023 жылдың қаңтар-желтоқсан айларында тұрғын үй құрылысын қаржыландырудың негізгі көзі құрылыс салушылардың меншікті қаражаты болып табылады, олардың үлес салмағы 87,9%-ды құрайды.

БАНК СЕКТОРЫНЫҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

2023 жылдың аяғындағы жағдай бойынша Қазақстанда 21 екінші деңгейдегі банк жұмыс істеді. ЕДБ-дің жиынтық активтері өткен жылы 15%-ға ұлғайып, 51,4 трлн теңгені құрады.

Жиынтық активтер құрылымында ең көп үлесті кредиттік портфель алады – 58%. 2023 жылы банктердің кредиттік портфелінің көлемі 23%-ға 29,9 трлн теңгеге дейін ұлғайды. Тұрғын үй салуға және сатып алуға арналған қарыздар көлемі 10%-ға ұлғайып, 5,4 трлн теңгені құрады.

Екінші деңгейдегі банктердің экономикаға берген кредиттері 2023 жылы 22,4%-ға 27,9 трлн теңгеге дейін өсті (2023 жылғы желтоқсанда 3,9%-ға өсті).

2023 жылы ұлттық валютадағы кредиттер көлемі 23,0%-ға 25,8 трлн теңгеге дейін (2023 жылғы желтоқсанда 2,8%-ға өсті), шетел валютасында – 16,3%-ға 2,2 трлн теңгеге дейін ұлғайды (2023 жылғы желтоқсанда 19,6%-ға өсті). Нәтижесінде 2023 жылы теңгедегі кредиттердің үлес салмағы 91,9%-дан 92,3%-ға дейін ұлғайды.

2023 жылы екінші деңгейдегі банктер барлығы 30,3 трлн теңгеге жаңа кредиттер берді, бұл 2022 жылмен салыстырғанда 25,8%-ға артық. Бұл ретте 2023 жылғы желтоқсанда 3,5 трлн теңге берілді, бұл өткен аймен салыстырғанда 20,5%-ға артық.

Жеке тұлғаларға берілетін кредиттер 2023 жылы 28,9%-ға 18,2 трлн теңгеге дейін өсті (2023 жылғы желтоқсанда – 2,3%-ға өсті), 2022 жылғы 31,8%-ға өсумен салыстырғанда аздап баяулады.

01.01.2024 ж., жағдай бойынша екінші деңгейдегі банктердің активтері:

№	Банктің атауы	Көлемі, млрд теңге
1	«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	14 943,26
2	«KASPI BANK» АҚ	6 688,92
3	«Банк ЦентрКредит» АҚ	5 260,80
4	«Отбасы банк» АҚ	3 996,03
5	«ForteBank» АҚ	3 444,41
6	«First Heartland Jusan Bank» АҚ	2 869,28
7	«Еуразиялық Банк» АҚ	2 758,77
8	«Bank RBK» Банкі» АҚ	2 043,61
9	«Bereke Bank» АҚ	2 076,03
10	«Ситибанк Казахстан» АҚ	1 087,02
11	«Банк Фридом Финанс Казахстан» АҚ	2 210,86
12	«Altyn Bank» АҚ (China Citic Bank Corporation Ltd ЕБ)	888,70
13	«Home Credit Bank» АҚ	803,00
14	«Қазақстандағы Қытай Банкі» ЕБ АҚ	416,65
15	«Нұрбанк» АҚ	465,71
16	«Алматы қ. Қытай Сауда-Өнеркәсіптік Банкі» АҚ	349,50
17	ВТБ Банк ЕБ АҚ (Қазақстан)	227,31
18	«Казахстан-Зираат Интернешнл Банк» ЕБ» АҚ	233,01
19	«Шинхан Банк Казахстан» АҚ	475,12
20	«Al Hilal» Ислам банкі» АҚ	178,00
21	«Заман-Банк» Ислам банкі» АҚ	25,10
Барлығы:		51 441,10

Қазақстан Республикасы банк секторының кредиттік портфелінің құрылымы

	01.01.2023		01.01.2024		Өсім, %-бен
	Сума, млрд теңге	жиынына %-бен	Сума, млрд теңге	жиынына %-бен	
Кредиттік портфель (негізгі қарыз)	24 255	100,0	29 854	100,0	123
Банктерге заемдар	109,9	0,5	137,3	0,5	125
Жеке тұлғаларға заемдар	4 354,0	18,0	4 821,1	16,1	111
Жеке тұлғаларға заемдар, оның ішінде:	13 182,5	54,4	16 698,2	55,9	127
тұрғын үй салуға және сатып алуға, оның ішінде:	4 802,2	19,8	5 431,8	18,2	113
– ипотекалық тұрғын үй заемдары	4 644,3	19,1	5 302,2	17,8	114
Тұтынушылық заемдар	7 686,8	31,7	10 312,7	34,5	134
Басқа заемдар	693,4	2,9	953,7	3,2	138
Шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне заемдар (ҚР резиденттеріне)	6 380,5	26,3	7 651,0	25,6	120
«Кері репо» операциялары	227,8	0,9	546,1	1,8	240

«7-20-25» жеңілдікті ипотекалық бағдарламасының шарттарының қайта қаралуы және азаматтардың тұрғын үй жағдайларын жақсартуға зейнетақы жинақтарын алу көлемінің төмендеуі нәтижесінде 2023 жылы ипотекалық кредиттеудің өсуі 2022 жылғы 42,4%-ға өсумен салыстырғанда 14,9%-ға немесе 5,4 трлн теңгеге дейін баяулады.

2023 жылдың желтоқсан айында банктік емес заңды тұлғаларға ұлттық валютада берілген кредиттер бойынша сыйақының орташа өлшенген мөлшерлемесі 18,7% (2022 жылғы желтоқсанда – 19,2%), жеке тұлғаларға – 17,9% (2022 жылғы желтоқсанда – 17,4%) құрады.

2023 жылдың қорытындысы бойынша екінші деңгейдегі банктердің кредиттік портфелінің сапасы жоғары деңгейде сақталды. Мәселен, 2024 жылғы 1 қаңтарда мерзімі өткен берешегі 90 күннен асатын қарыздар деңгейі (NPL90+) кредиттік портфельдің 2,9%-ын немесе 863 млрд теңгені құрады (2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша – 3,4% немесе 815 млрд теңге).

Іс жүзінде, соңғы уақытта екінші деңгейдегі банктер арасындағы ипотека нарығындағы жалғыз белсенді қатысушы Отбасы банк болып табылады. Банктің кредиттік портфелінің көлемі 2023 жылы 8%-ға – 3 трлн теңгеден 3,2 трлн теңгеге дейін өсті. Жыл сайын тұрғын үй салуға және сатып алуға берілетін кредиттер көлемінің шамамен 60%-ын сегізінші жыл қатарынан Отбасы банк беріп келеді.

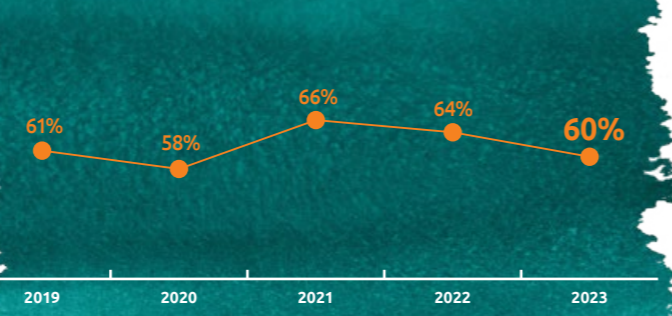
2023 жылы барлық ЕДБ халық салымдары 21%-ға өсіп, 20 388 трлн теңгені құрады, бұл уақытта тікелей Отбасы банкке салымдар көлемі 10%-ға өсті (01.01.2024 ж., жағдай бойынша 2 141 млрд теңгеден 01.01.2023 ж., жағдай бойынша 2 363 млрд теңгеге дейін). Отбасы банк халықтың теңгедегі ұзақ мерзімді салымдары бойынша барлық ЕДБ арасында екінші орында. 01.01.2024 ж., жағдай бойынша тұрғын үй жинақтары жүйесінің қолданыстағы шарттарының саны шамамен 2 761 мың, онда 2 363 млрд теңге көлемінде жинақ бар.

2023 жылдың қорытындысы бойынша банк секторының таза пайдасы 2 183 млрд теңге деңгейінде қалыптасты. Бұл ретте Отбасы банктің пайдасы 2023 жылдың қорытындысы бойынша 148 млрд теңгені құрады, бұл жоспардан 32%-ға жоғары. 2023 жылы Отбасы банк қызметінің жақсы нәтижелері оның табысты даму стратегиясын ұстануға мүмкіндік беретін бәсекелестік артықшылықтарымен қамтамасыз етілді.

Отбасы банктің нарықтық үлесінің ұлғаюына және тұрғын үй құрылыс жинақтарына қызығушылықтың өсуіне ЕДБ мен ипотекалық компаниялардың

тұрғын үй салуға және сатып алуға халықты кредиттеу нарығындағы белсенділігінің қалыптасуы, қолжетімді тұрғын үйлерді салу және онымен қамтамасыз ету жөніндегі жаңа мемлекеттік және басқа да бағдарламалардың енгізілуі оң әсерін тигізді. Тұрғын үй құрылыс жинақтары жүйесіне қатысушылар санының тұрақты өсуі байқалды, бұл тиісінше Банктің депозиттік базасының және халыққа кредит беру көлемінің ұлғаюына әкелді.

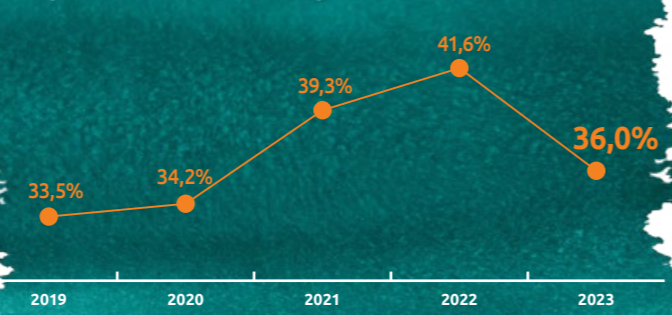
ЕДБ-нің тұрғын үй салуға және сатып алуға жалпы кредит беруіндегі Отбасы банктің үлесі

Банк секторы міндеттемелерінің серпіні

Халықтың ұзақ мерзімді салымдары нарығындағы банктің үлесі

Елдің басқа екінші деңгейдегі банктерімен салыстырғанда Банктің мынадай күшті және әлсіз жақтарын анықтауға болады:

КҮШТІ ЖАҚТАРЫ

1. Қарыздар бойынша төмен пайыздық мөлшерлемелер, мемлекет сыйлықақысы.
2. Ауқымды мемлекеттік бағдарламаларды, оның ішінде тұрғын үй нарығына әртүрлі қатысушылардың мүдделерін біріктіру есебінен іске асыру мүмкіндігі.
3. Бірегей қаржы өнімдері, оның ішінде мемлекеттің шешуші әлеуметтік міндеттері.
4. Халықтың тұрғын үй жағдайын жақсартуға ықпал ету мүмкіндігі.
5. Клиенттердің жинақтарын тиімді және сенімді сақтай білу.
6. Тұрғын үй құрылыс жинақ жүйесіне қатысушылар үшін арнайы салық жеңілдіктері.
7. Брендтің танымалдығы.
8. Қызмет көрсету географиясының кеңдігі.
9. Банктің елдік деңгейдегі халықаралық рейтингтері.

ӘЛСІЗ ЖАҚТАРЫ

1. Өнімдер мен операциялар желісінің шектеулігі.
2. Халықтың сатып алу қабілетінің төмендеуі.
3. Іске асырылуы мүмкін көрсетілетін қызметтер бойынша шектеулердің болуы тұрғысынан заңнамалық базаның жетілмегендігі.
4. Квазимемлекеттік сектордың ептілігінің/икемділігінің жеткіліксіздігі.

Ұзақ мерзімді келешекте Банк өзінің күшті жақтарын нарықтағы позицияларын нығайтуға бағыттап, кемшілігі бар тұстарын одан әрі дамыту үшін жұмыс істеуге ниетті.

